

Ylä-Savon Sote kuntayhtymä

Asumispalveluiden palvelusetelin SÄÄNTÖKIRJA

Yhall 14.12.2021
§250

Yhall. 18.2.2020 § 19

Yhall. 12.3.2018 § 55
päivitetty 14.12.2018
päivitetty 31.7.2019
päivitetty 7.12.2021

Sisällys

1. SÄÄNTÖKIRJA	3
2. YHTEISTYÖ PALVELUNTUOTTAJAN JA KUNTAYHTYMÄN VÄLILLÄ	3
3. PALVELUSETELIN ARVO	3
4. PALVELUSETELIJÄRJESTELMÄN ASIAKKAAT	4
5. PALVELUSETELILLÄ TUOTETTAVAN PALVELUN AIKARAJOITUS	4
6. PALVELUNTUOTTAJAN HENKILÖKUNNAN PÄTEVYYSVAATIMUKSET	5
7. PALVELUN SISÄLTÖVAATIMUKSET	5
8. ASIAKKAAN OSTAMAT LISÄPALVELUT	6
9. PALVELUPALAUTTEEN TOIMITTAMINEN KUNTAYHTYMÄLLE	6
10. ERITYISTEN LAATUMITTAREIDEN SEURANTA JA RAPORTOINTI	6
11. SOPIMUSEHDOT PALVELUNTUOTTAJAN JA ASIAKKAAN VÄLISEEN SOPIMUKSEEN	7
12. PALVELUIDEN HINNOITTELU ja LASKUTUS	7
13. LIITTEET	8
Asumispalveluiden palvelutasomääritykset ja myöntämisperusteet	8
Vanhusten asumispalveluiden palvelukuvaus	8
Vastuujakotaulukko	8

1. SÄÄNTÖKIRJA.

Tämä sääntökirja sisältää kuntayhtymän asettamat vaatimukset palvelusetelituottajille ja –toiminnalle. Kuntayhtymällä on käytössä kaksi erillistä palvelusetelin sääntökirjaa: yleinen sääntökirja ja palvelukohtaiset sääntökirjat. Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan sääntökirjojen vaatimuksia palvelusetelituottajana toimiessaan.

Yleinen sääntökirja on erillinen asiakirja, jonka vaatimukset koskevat kaikkia kuntayhtymän palvelusetelituottajia ja palvelusetelitoimintaa.

Palvelukohtainen sääntökirja sisältää yksityiskohtaisempia vaatimuksia kyseisellä palvelusetelillä tuotettavalle palvelulle.

Mikäli palvelukohtainen sääntökirja on ristiriidassa yleisen sääntökirjan kanssa, noudatetaan yleisessä sääntökirjassa annettuja vaatimuksia ja linjauksia.

Palveluseteliä käytettäessä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä ei tule sopimusosapuoleksi palvelusta sovittaessa, sillä kyseessä on asiakkaan ja palveluntuottajan välinen sopimus.

Se mitä säädetään kunnasta, soveltuu myös kuntayhtymään.

Kuntayhtymällä on oikeus tehdä muutoksia tämän sääntökirjan ja sen liitteiden sisältämiin määräyksiin. Kuntayhtymä ilmoittaa palveluntuottajalle muutoksista kirjallisesti viivytyksettä muutosten tekemisen jälkeen.

Mikäli palveluntuottaja ei halua tulla sidotuksi muuttuneisiin sääntökirjoihin, tulee siitä ilmoittaa kuntayhtymälle kirjallisesti kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa muutosilmoituksen lähettämisestä. Mikäli kuntayhtymälle ei toimiteta edellä mainittua ilmoitusta, palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan muuttuneita ehtoja muutosilmoituksessa mainitusta päivästä lukien.

2. YHTEISTYÖ PALVELUNTUOTTAJAN JA KUNTAYHTYMÄN VÄLILLÄ

Palveluntuottajan tulee ilmoittaa palvelusetelin myöntäneelle viranhaltijalle asiakkaan palvelutarpeessa ja asiakkaan toimintakyvyssä tapahtuvista olennaisista muutoksista.

Palveluntuottajan ja kuntayhtymän tulee myös varmistaa, että palvelujen järjestämisen ja toteuttamisen kannalta tarpeelliset tiedot siirtyvät osapuolelta toiselle palvelutapahtuman eri vaiheissa. Tämä mahdollistaa sen, että jokaisen potilaan ja asiakkaan asiakirjat muodostavat hänen hoitonsa tai huoltonsa kannalta välttämättömän jatkuvan kokonaisuuden, johon hoitoa ja huoltoa koskevat ratkaisut tulee perustua.

Palveluntuottaja ja kuntayhtymä sitoutuvat antamaan toisilleen tiedot näiden palvelujen piiriin kuuluvasta toiminnastaan, sen muutoksista ja kehittämissuunnitelmista.

3. PALVELUSETELIN ARVO

Kuntayhtymän hallitus päättää palvelusetelin arvosta ja siihen liittyvistä muutoksista.

Palvelusetelin arvo määräytyy tehostetussa palveluasumisessa asiakkaan tulojen mukaan. Tulosidonnaisella palvelusetelillä tarkoitetaan palveluseteliä, jonka arvo määräytyy kuntayhtymän määrittelemien, asiakkaan jatkuvien ja säännöllisten tulojen mukaan tai jonka arvo perustuu tulojen huomioon ottamiseen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista an-

netusta laissa (1505/2016) säädetyllä tavalla (Palvelusetelilaki 3 § 3 mom) tai sosiaalihoitolain 3 a luvussa tai sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista lain 10 a – 10 c §:ssä säädetyllä tavalla.

Kuntayhtymä määrittelee vuosittain tehostetun palveluasumisen palvelusetelille hintakaton. Hintakatolla tarkoitetaan, että tulosidonnaiselle palvelusetelille on asetettu enimmäishinta, jota tuottaja ei saa ylittää laskuttaessaan asiakasta. Hintakatto muodostuu yrittäjälle myönnetyn palvelusetelin määrästä ja asiakkaan omavastuuosuudesta.

Tehostetun palveluasumisen asiakkaan seteli on voimassa palvelusetelipäätöksessä mainitusta päivästä lähtien. Palveluseteliä voi käyttää vain tehostettuun palveluasumiseen (kts. palvelukuvaus).

4. PALVELUSETELIJÄRJESTELMÄN ASIAKKAAT

Katso liite: Kuntayhtymän asumispalvelujen palvelutasomääritykset ja myöntämisperusteet

Palvelusetelin käyttömahdollisuutta tarjotaan niille asiakkaille, jotka täyttävät tehostetun palveluasumisen piiriin pääsyn perusteet eli heille on tehty SAS-arviointi ja päätös tehostetun palveluasumisen palvelun myöntämisestä. Palveluseteli on määrärahasidonnainen.

Tehostettu palveluasuminen tarkoittaa sosiaalihoitolain 21 §:n tarkoitettua asumispalvelua vanhuksille palveluntuottajan ylläpitämissä hoitokodeissa. Tehostettu palveluasuminen on tarkoitettu vanhuksille, jotka eivät toimintakykynsä takia selviydy omassa kodissaan ja tarvitsevat palveluasumisympäristöä, jossa on henkilökuntaa ympäri vuorokauden.

Asiakas poistetaan kuntayhtymän palvelujonosta, kun palvelusetelipäätös astuu voimaan.

Seuraavat tilanteet estävät palvelusetelin myöntämisen asiakkaalle:

- Asiakas kieltäytyy tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kuntayhtymän tulee ohjata hänet kuntayhtymän muilla tavoin järjestämien palvelujen piiriin. (6 §, laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä 569/2009)
- Asiakas tai hänen omaisensa / asioidenhoitaja ei ole kykeneväinen ottamaan vastuuta palvelusetelillä tuotetusta palvelusta.
- Asiakas ei täytä palvelusetelin käytölle vaadittua palvelutarvetta (6 §, laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä 569/2009 ja 7 §, laki asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2008).

5. PALVELUSETELILLÄ TUOTETTAVAN PALVELUN AIKARAJOITUS

Palveluntuottajan on tarjottava tehostetun palveluasumisen paikkaa asiakkaalle, mikäli tuottajan yksikössä on vapaa paikka. Palveluntuottaja ei voi kieltäytyä vapaalle paikalle tulevasta palveluseteliasiakkaasta.

Kuntayhtymällä tulisi olla tarjota asiakkaille riittävästi vaihtoehtoisia palvelusetelituottajia tai mikäli tämä ei toteudu asiakkaan tulisi olla mahdollisuus esittää mieleistään palveluntuottajaa. Palveluntuottajan on kuitenkin täytettävä kuntayhtymän vaatimat palveluntuottajien hyväksymiskriteerit voidakseen tulla hyväksytyksi palvelusetelituottajaksi.

6. PALVELUNTUOTTAJAN HENKILÖKUNNAN PÄTEVYYSVAATIMUKSET

Tehostetun palveluasumisen yksikön hoitohenkilökunnan tulee täyttää ammatilliset ja lakisääteiset vaatimukset, jotka vaaditaan ympärivuorokautista vanhusten asumista tuottavilta yksiköiltä. Sairaanhoidajan ja muun terveydenhuollon henkilöstön kelpoisuusvaatimukset on säännelty terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994). Lain tarkoituksena on edistää potilasturvallisuutta sekä terveydenhuollon palvelujen laatua. Lain kolmannessa luvussa säädetään myös terveydenhuollon ammattia koskevista yleisistä vaatimuksista.

Lähihoitajan pätevydestä säädetään sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa laissa (8 §, laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 272/2005 ja asetus 608/2005). Lain tarkoituksena on edistää sosiaalihuollon asiakkaan oikeutta laadultaan hyvään sosiaalihooltoon ja hyvään kohteluun edellyttämällä, että sosiaalihuollon ammatillisella henkilöstöllä on tarvittava koulutus ja perehtyneisyys.

Toimintayksikön palvelujen vastuuhenkilöllä on tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto, alan tuntemus ja riittävä johtamistaito (Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 272/2012, 10 §) huomioiden lain siirtymäsäädökset 13–17 §.

Toimintayksikön sijaisilla tulee olla riittävä sosiaali- ja/tai terveysalan koulutus.

Henkilökunnan osaamisen tulee olla asiakkaiden hoidontarpeeseen edellyttämällä tasolla. Palveluyksikön henkilökunnan on kyettävä yhteistyöhön asiakkaan, hänen omaistensa/ läheistensä, terveys- ja kulttuuripalvelujen tuottajien sekä kuntayhtymän toimijoiden kanssa.

Toimintayksikön on huolehdittava henkilöstönsä ammattitaidon säilymisestä ja kehittämisestä muun muassa täydennyskoulutuksen turvin (laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994).

Henkilöstöllä on oltava riittävä suomen kielen taito ja kohderyhmän tarvitsema kielitaito. Palveluyksikön toiminnan tulee perustua Ikäihmisten palvelujen laatusuositukseen (STM:n julkaisut 2013:11)

7. PALVELUN SISÄLTÖVAATIMUKSET

Tehostettu palveluasuminen sisältää asukkaan ympärivuorokautisen palvelun ja huolenpidon asumispalveluyksikössä sekä sitä tukevat palvelut, kuten henkilökohtainen avustaminen asunnossa ja sen ulkopuolella (päivittäiset toiminnot, harrastukset, asiointi ja vierailut), siivous- hygienia- ja turvapalvelut sekä asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet.

Lääkäripalvelut järjestetään yhdenvertaisesti kuntayhtymän sopimuksen mukaan.

Palveluntuottajan tulee täyttää palvelukuvauksen vähimmäisvaatimukset.

Katso liite: Vanhusten asumispalvelujen ostopalvelujen palvelukuvaus ja vastuunjakotaulukko

8. ASIAKKAAN OSTAMAT LISÄPALVELUT

Palveluseteli pitää sisällään hoidon ja huolenpidon (ml. turvapalvelut ja koneellisen annosjakelun kustannukset) hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti. Muut palveluyksikössä tarjottavat palvelut asiakas maksaa itse esim. fysioterapia- tai kampaamopalvelut, jalkahoito.

9. PALVELUPALAUTTEEN TOIMITTAMINEN KUNTAYHTYMÄLLE

Tieto keskeytyksistä hoidossa ilmoitetaan kuntayhtymälle kuukausittain jälkikäteen kuntayhtymän palvelusetelijärjestelmän kautta seuraavan kuukauden 2. arkipäivään mennessä. Hoito- ja palvelusuunnitelma tarkistetaan kuuden (6) kuukauden välein ja aina hoidon tarpeen muuttuessa. Hoidon tarpeen muuttuessa muutokset ilmoitetaan palvelusetelin myöntäneelle viranhaltijalle.

10. ERITYISTEN LAATUMITTAREIDEN SEURANTA JA RAPORTOINTI

Kuntayhtymä valvoo palvelun tuottajan toimintaa. Palveluntuottajilta vaadittavat raportit tulee toimittaa Ylä-Savon SOTE kuntayhtymälle seuraavasti vuosittain:

- kuluvan vuoden toimintasuunnitelma helmikuun loppuun mennessä,
- edellisen vuoden toimintakertomus huhtikuun loppuun mennessä
- ja omavalvontasuunnitelma tammikuun loppuun mennessä, mikäli edelliseen omavalvontasuunnitelmaan on tullut sisällöllisiä muutoksia.

Vaadittava raportointi ja valvonta:

- Toimintayksikössä arvioidaan säännöllisesti hoidon ja hoivan tarvetta ja tavoitteita: Hoito- ja palvelusuunnitelman ajantasaisuus tarkistetaan ja arvioidaan säännöllisesti, kuitenkin vähintään 6 kk välein ja aina tarvittaessa.
- Asiakkaan terveydentilaa seurataan ja arvioidaan. Asiakkaalle on nimetty hänen hoidostaan vastaava lääkäri (perusterveydenhuollon vastuulääkäri tai hänen valtuuttamansa), joka tapaa hänet vähintään kerran (1) vuodessa. Lääkäri on kirjattu asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan.
- Toimintayksikön riskikartoitukset tehdään säännöllisesti vuosittain ja korjaavat toimenpiteet dokumentoidaan.
- Kuntayhtymälle toimitetaan myös muut palvelun kehittämistä ja seurantaa varten pyytämät tiedot.
- Palveluntuottaja luovuttaa kuntayhtymän vastuuhenkilölle tiedot henkilökunnasta ammattinimikkeittäin, sen määrästä ja asiakaspalautteista sekä hyväksyy kuntayhtymän tekemät valvonta/ auditointikäynnit ja asiakaskyselyt palveluyksikköön.
- Palveluntuottajan on oma-aloitteisesti tiedotettava kuntayhtymää toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista. Palvelun tuottamiseen vaikuttavien olosuhteiden muutoksista (esim. viivytys, este tai keskeytys) sekä vastuuhenkilöiden tai yhteystietojen muuttumisesta on ilmoitettava sopimuksen vastuuhenkilölle kirjallisesti (sähköposti käy) viipymättä sen jälkeen, kun muutos on havaittu tai muutoin todennäköinen.
- Tilojen, laitteiden ja koneiden ylläpidosta ja huollosta on kunnossapito- ja hygieniasuunnitelmat.
- Vastuuhenkilöt on nimetty.
- Asiakaspalautetta ja henkilöstöpalautetta kerätään ja dokumentoidaan vuosittain. Palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

- Jokainen asiakasreklamaatio ilmoitetaan kirjallisesti kuntayhtymän vastuuhenkilölle. Toimintayksikkö puuttuu jokaiseen asiakasreklamaatioon kirjallisesti.

11. SOPIMUSEHDOT PALVELUNTUOTTAJAN JA ASIAKKAAN VÄLISEEN SOPIKUNSEEN

Palvelusopimus voidaan tehdä koskemaan tehostettua palveluasumista määräajaksi tai enintään asiakkaan kuntayhtymältä saaman palvelusetelin voimassaolon ajaksi. Palvelusetelin tuottajan on otettava yhteyttä kuntayhtymän viranhaltijaan vähintään kuukautta ennen määräaikaisen sopimuksen päättymistä tilanteen tarkistamiseksi.

Määräaikainen sopimus päätty ilman irtisanomista sopimukseen merkittynä päättymispäivänä tai se voidaan irtisanoa asiakkaan toimesta, jolloin irtisanomisaika on yksi (1) kuukausi. Kirjallinen irtisanominen on tehtävä todisteellisesti. Mikäli asiakas ei pysty suoriutumaan omavastuuosuudestaan, tuottaja ilmoittaa tilanteesta vähintään kolme (3) kuukautta ennen sopimuksen irtisanomista päätöksen tehneelle viranhaltijalle.

KUNTAYHTYMÄN ANTAMAT TIEDOT PALVELUNTUOTTAJALLE

Seuraavat asiakirjat ovat saatavilla kuntayhtymän internet sivuilla: ohjeet hakeutumisesta palvelusetelituottajaksi, palveluseteli sääntökirjan, ohjeet tilapäisen työvoiman käytöstä, asumispalveluiden palvelutasomääritykset ja myöntämisperusteet, lääkehoitosuunnitelman laatimisohejeen ja hoitotarvikejakelu -ohjeen. Ulpunet on kuntayhtymän sisäinen tiedotuskanava yhteistyökumppaneille. Sieltä löytyy esimerkiksi ohjeita ja lomakkeita. Kirjautuminen edellyttää tunnuksia, jotka saa kuntayhtymän yhteyshenkilöltä.

12. PALVELUIDEN HINNOITTELU ja LASKUTUS

Maksukäytäntö:

- Palveluntuottaja tekee asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa kanssa sopimuksen palveluun kuuluvan hoidon toteuttamisen hinnasta ja sisällöstä. Sopimuksessa on eritelty palvelun tuottajan ja asiakkaan vastuut ja velvollisuudet. Asiakkaan omavastuu merkitään asiakkaan sopimukseen.
- Kuntayhtymä päättää palvelusetelin arvosta ja sen muutoksista.
- Palvelusetelillä kuntayhtymä sitoutuu maksamaan yksityisen palveluntuottajan antamasta hoivaan ja hoitoon kohdistuvasta palvelusetelin suuruisen summan.
- Palveluntuottaja laskuttaa kuntayhtymää jälkikäteen kuntayhtymän käytössä olevan sähköisen palvelusetelijärjestelmän kautta asiakkaalle annetuista toteutuneista palveluista palvelusetelipäätöksen mukaisesti. Laskutusjakso on yksi kuukausi.
- Palveluntuottaja ilmoittaa kuntayhtymälle asiakkaan poissaolojen alkamis- ja päättymispäivät kuukausittain kuntayhtymän palvelusetelijärjestelmän kautta seuraavan kuukauden 2. arkipäivään mennessä.
- Asiakkaan poissaoloajalta kuntayhtymä maksaa palveluntuottajalle kolmelta (3) kalenteripäivältä asiakkaalle vahvistetun palveluasumisen palvelusetelin arvon mukaisen hinnan, €/ hlö/ vrk. Palvelumaksu alkaa siitä päivästä, jolloin asiakas muuttaa tai palaa asumispalveluyksikköön. Kuntayhtymä ei maksa tämän jälkeen tulevista poissaolopäivistä. Tilapäinen poissaolo tarkoittaa sitä, että asiakas on hoidettavana esim. sairaalassa tai muussa hoitopaikassa ja poissaolon kesto on kokonaisia vuorokausia

(klo 00.00–24.00). Kuolemantapauksessa kuntayhtymä maksaa palveluntuottajalle palvelusetelin arvon vielä kuolemaa seuranneelta päivältä. Palveluntuottaja ei voi periä asiakkaalta omavastuuosuutta sairaalassaoloajalta.

- Palveluntuottaja on velvollinen pitämään asumispaikan asiakasta varten varattuna vuokrasopimuksen mukaisesti, ellei asiakkaan kanssa muuta sovita. Mikäli poissaoloja jatkuu yli 14 vuorokautta, hoitopaikan pitämisestä varattuna ko. asiakkaalle neuvotellaan asiakkaan ja tilaajan kanssa.
- Palveluntuottaja laskuttaa asiakkaalta vuokrasopimuksen mukaisen vuokran. Palveluntuottajan on huolehdittava, että asiakkaalle haetaan mahdollinen asumistuki. Vuokra tulee ilmoittaa €/kk. Kiinteistökulut, sähkö ja vesi kuuluvat vuokraan.
- Aterioiden tulee sisältyä ilmoitettuun hoitovuorokauden hintaan. Aterioiden osuus on kuitenkin eriteltävä, ja ilmoitettava hakeutumisvaiheessa.
- Palveluntuottaja laskuttaa asiakkaan omavastuuosuuden ja asiakkaan ostamat palveluseteliin kuulumattomat lisäpalvelut. Laskuihin ei saa lisätä laskutus- yms. lisiä.
- Palvelusetelillä ei voida maksaa muita palveluntuottajan tarjoamia palveluita. Jos asiakas ei pysty suoriutumaan palveluntuottajan asiakasmaksuista, palveluntuottajan tulee ilmoittaa tilanteesta kuntayhtymän viranhaltijalle heti asian tultua ilmi.

13. LIITTEET

Asumispalveluiden palvelutasomääritykset ja myöntämisperusteet

Vanhusten asumispalveluiden palvelukuvaus

Vastuujakotaulukko